

ZŠ a MŠ Potštát

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA POTŠTÁT, OKRES PŘEROV
Školní 76, 753 62 Potštát tel.: +420 581 624 250 e-mail: reditel@zs-potstat.cz www.zs-potstat.cz

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní družina

ZŠ a MŠ Potštát, okres Přerov

2. 9. 2024

Lenka Fidrová

IČO: 47184370

Bankovní spojení: ČSOB, č. ú. 303961060/0300

Identifikační údaje

Název:

Školní družina při ZŠ a MŠ Potštát

Adresa:

Školní 76, Potštát 753 62

Ředitel školy:

Mgr. Jonáš Gazdík

Vychovatelky ŠD:

Lenka Fidrová

Ivana Lichnovská

Kontakty:

Telefon: 581 624 250 (ředitel)

724 396 068, 581 601 312 (školní družina)

E-mail: reditel@zs-potstat.cz, fidrova@zs-potstat.cz, lichnovska@zs-potstat.cz

Platnost dokumentu: Vzdělávací program pro školní družinu platí od 2. 9. 2024

Charakteristika školní družiny (dále jen ŠD)

Školní družina je školské zařízení pro zájmové vzdělávání zřizované na základě § 118 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 74/ 2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Školní družina dává žákům možnost aktivně trávit volný čas - kompenzovat tak jednostrannou zátěž ze školního vyučování a dále rozvíjet znalosti, schopnosti a dovednosti, postoje i hodnoty získané při vzdělávacím procesu.

Žáci se ve školní družině učí aktivně odpočívat, relaxovat, žít, komunikovat a spolupracovat s ostatními, obhájit si vlastní názor, tolerovat individualitu ostatních dětí a dospělých.

Prostřednictvím různých činností (metod a forem práce) pomáhá vychovatelka žákům posilovat svoji osobnost, rozvíjet schopnost seberealizace a schopnost dosahovat úspěchu.

Prostory ŠD

Školní družina je organizační součástí ZŠ a MŠ v Potštátě. Schválená kapacita je 50 účastníků (dále jen žáků).

Stravování probíhá ve školní jídelně, která je součástí areálu školy. Pitný režim si žáci zajišťují sami z domova.

K družinovým aktivitám slouží tělocvična, školní hřiště, počítačové učebny, školní cvičná kuchyňka a veřejné prostranství v okolí školy. Šatna žáků je umístěna v přízemí hlavní budovy, stejně tak třída školní družiny.

Materiální zabezpečení

Místnost, kterou využívá školní družina ke své činnosti, je vybavena tak, aby účelně vyhovovala potřebám všech žáků.

V prostorách družiny jsou vybudovány:

- odpočinkový kout s kobercem,
- dále zde jsou pracovní prostory se stoly a židlemi, kde mohou žáci jednak hrát společenské hry a jednak výtvarně tvořit
- herní prostory vybavené herními prvky a skříněmi s hračkami.

Školní (veřejné) hřiště je vybaveno herními prvky, pískovištěm a kostkovištěm.

K ostatnímu vybavení školní družiny patří také různé sportovní pomůcky – míče, švihadla, atd. .

Podmínky přijetí a poplatky

Činnost školní družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně. O přijetí žáka k pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti rozhoduje na základě zápisního lístku ředitel školy ve spolupráci s vychovatelkami školní družiny. Poplatky za školní družinu se řídí §14 vyhlášky č. 74/ 2005 Sb., jejich výši stanovuje ředitel školy. Poplatky se hradí u vychovatelky nebo je lze hradit bezhotovostní platbou – bankovním převodem na účet školy.

Personální podmínky

Vychovatelka ŠD splňuje vzdělání stanovené zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Odborné zaměření si dále prohlubuje v kurzech, školeních a samostudiem.

Bezpečnost práce a ochrana zdraví

Stále zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků je neoddělitelnou součástí celého výchovně vzdělávacího procesu – je tedy součástí i všech činností družiny.

Cílem školy i školní družiny je vytvářet podmínky ochrany žáků před násilím, šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy, které by umožnily všem žákům aktivní účast na životě školy a školní družiny.

Všechny prostory školy i školní družiny odpovídají platným bezpečnostním normám. V prostorách družiny je umístěna jedna lékárnička a druhou přenosnou nosí vychovatelky mimo tyto prostory. Vychovatelka má k dispozici telefon a kontakty na zákonné zástupce žáků, na lékaře a další bezpečnostní služby (policie, hasiči). Žáci ŠD jsou pravidelně seznamováni s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví, s postupy, které zvyšují jejich bezpečnost. Jedná se zejména o přesuny, účasti na různých akcích (sportovních, zábavných, ...), při volnočasových aktivitách. Bezpečnost práce a ochrana zdraví je součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu, který je chápán jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Školní družina zajišťuje:

- strukturu režimu dne s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- vhodný stravovací a pitný režim
- ochranu žáků před možnými úrazy
- klidné prostředí a sociální klima – vede žáky k otevřené komunikaci, vzájemné úctě a toleranci, spolupráci a pomoci druhému, uznání, empatii, respektu, ...

Vnitřní řád Školní družiny

Školní družina slouží k výchově, vzdělávání a rekreaci žáků školy.

Provoz ŠD : 6:30 - 7:25 a 11:00 - 16:00 hodin.

Od 13:30 do 14:30 probíhá zájmově vzdělávací činnost, proto doporučujeme v tomto čase děti nevyzvedávat.

Telefonický kontakt do ŠD : 581 601 312, 724 396 068.

Osobní kontakt během provozu ŠD nebo po telefonické domluvě předem.

Činnost ŠD se řídí § 118 Zákona č. 561/2004 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a Vyhláškou č. 74/2005 o zájmovém vzdělávání.

1. Školní družina poskytuje zájmově vzdělávání žákům 1. - 5. ročníku ZŠ.
2. Přihlášení a odhlášení žáka: ŠD navštěvují žáci na základě žádosti o přijetí do ŠD, která je předána vychovatelce. O následném přijetí nebo nepřijetí do ŠD rozhoduje ředitel školy ve správním řízení. Výjimku tvoří žáci 1. stupně, kterým je umožněn vstup do družiny ve volné hodině. I tito žáci podléhají vnitřnímu řádu a jsou s ním seznámeni.
3. Režim dne školní družiny: – Po vyučování předávají vyučující žáky vychovatelce. Ve ŠD si odloží aktovky a odchází na oběd v doprovodu učitele vykonávající dozor ve ŠJ. Obědvají u předem určených stolů. Po obědě samy odchází do ŠD a věnují se činnosti určené vychovatelkou. V rámci činnosti družiny jsou využívány i další prostory – tělocvična, cvičná kuchyňka, PC učebna, hřiště aj. –
4. Pokud žáci navštěvují zájmové kroužky v ZŠ, vyučující je vyzvedává ve ŠD. Po zájmové činnosti je opět přivádí do ŠD.
5. Žáci odchází ze ŠD domů samostatně nebo s doprovodem, který je uveden na zmocnění k vyzvedávání dítěte. V případě, že žák není vyzvednut ze ŠD nejpozději v 16:00 hod., kontaktuje vychovatelka rodiče telefonicky, pokud je tento kontakt bezvýsledný, požádá vychovatelka ŠD o pomoc Policii ČR.
6. Na základě textové zprávy od zákonného zástupce na mobilní telefon v družině, (výše uvedené tel.č.) je možné čas odchodu žáka z družiny jednorázově změnit.
7. Na mimoškolní aktivity jsou žáci uvolňováni na základě písemné přihlášky do ŠD, kde zák. zástupce uvede, kdy má být žák uvolněn.

Práva a povinnosti žáků a jejich zákonných zástupců

Zákonní zástupci přihlašují žáka do ŠD písemně, formou žádosti o přijetí do ŠD a následně vyplňují písemnou přihlášku do ŠD, kde je vyznačeno, který den a ve kterou dobu bude žák ŠD navštěvovat, zda bude ze ŠD odcházet sám nebo v doprovodu. Zároveň vyplní zmocnění k vyzvedávání žáka, kde uvede všechny osoby, které mohou případně žáka vyzvednout. Osobám, které

nejsou uvedeny na zmocnění, nemůže být žák vydán. Docházka do ŠD přihlášených žáků je povinná. Každou nepřítomnost zákonní zástupci řádně omlouvají. (formulář „Omluvenka“ k vyzvednutí ve ŠD, textová zpráva nebo email). Zákonní zástupci jsou povinni informovat vychovatelku ŠD o zdravotní způsobilosti žáka v písemné přihlášce do ŠD. Je nutné nahlásit i jakékoliv změny zdravotního stavu během školního roku.

Žák respektuje pokyny vychovatelky, bez jejího vědomí se nevzdaluje ani neodchází ze ŠD. K hrám, hračkám a zařízení ŠD se žáci chovají ohleduplně a šetrně. Úmyslné poškození nebo zničení majetku školy nebo školní družiny zákonní zástupci nahradí nebo opraví. Při neplnění zákonných povinností, hrubém porušení řádu ŠD, školního řádu příp. fyzickém napadání jiných žáků může být účastník ze ŠD vyloučen. O vyloučení, po projednání se zák. zástupci a vychovatelkou ŠD, rozhodne ředitel školy.

Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

- Bezpečnost a ochranu zdraví žáků při činnostech zajišťuje vychovatelka správným výběrem činností v souladu s ŠVP.
- Žáci dodržují školní řád, vnitřní řád, dodržují bezpečnostní předpisy, se kterými byli seznámeni. Chovají se tak, aby neohrozili bezpečnost a zdraví své ani svých spolužáků. Vychovatelka eliminuje možné úrazy proškolením na začátku školního roku a opakováním během školního roku. Svým pedagogickým působením neustále nabádá k dodržování bezpečnosti, děti má neustále v zorném poli.
- Žák nenosí do ŠD předměty, které by mohly ohrozit zdraví a bezpečnost jeho nebo jiných osob. Za cenné předměty, včetně šperků a mobilních telefonů, si žák zodpovídá sám.
- Žák nemanipuluje s elektrickými spotřebiči, elektrickým zařízením a neotvírá okna.
- Žák je povinen okamžitě hlásit každé zranění vychovatelce ŠD. Případné úrazy jsou zaznamenány v knize úrazů uložené v družině.
- Školní družina je vybavena dostupně 1 x umístěnou lékárníčkou PP a 1x přenosnou lékárníčkou.

Psychosociální podmínky

- pohoda prostředí a příznivé sociální klima – vychovatelka vede k otevřenosti a partnerství v komunikaci, úctě, toleranci, empatii a pomoci druhému
- respektování potřeb jedince – vychovatelka organizuje činnost vycházející ze zájmu účastníků
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatelka respektuje individualitu dětí, hodnotí v souladu s jejich možnostmi
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- spoluúčast na životě – vychovatelka preferuje společné plánování činnosti, vlastní podíl dětí na případném řízení a následném hodnocení
- včasná informovanost – vychovatelka včas informuje děti a jejich zákonné zástupce o činnostech ve školní družině.

Úplata za školní družinu

Úplata za školní družinu činí 150,-Kč měsíčně, při navštěvování družiny 5 dní v týdnu; 80,- Kč měsíčně při navštěvování do 2dnů v týdnu. Zákonní zástupci platbu provádí v hotovosti u vychovatelky nebo převodem z účtu. Poplatky je nutné uhradit za 1. pololetí (tj. od 1.9.2024 do 31.1.2024) nejpozději do 30.10.2024, za 2. pololetí (od 1.2.2025 do 30.6. 2025) nejpozději do 31.3.2025.

Vzdělávací obsah – cíle vzdělávání a dosažené kompetence

Cíle vzdělávání

a) Rozvoj osobnosti žáka a jeho schopnosti učení

- Kompenzovat u žáků jednostrannou zátěž z běžného vyučovacího procesu, motivovat žáky k aktivnímu, efektivnímu odpočinku (za využití rozmanitých metod relaxace).
- Podporovat tělesný i duševní rozvoj dítěte.
- Motivovat žáky k aktivnímu poznávání, povzbuzovat jejich chuť k učení, zájem poznávat, porozumět jevům kolem sebe.
- Využívat poznatky, které žáci získali ve škole a vhodným způsobem na ně navázat ve výchovné činnosti.
- Rozvíjet schopnost přemýšlet a rozhodovat se.
- Rozvíjet všechny poznávací a tvůrčí schopnosti žáků, jejich zájmy a nadání.
- Rozvíjet schopnost žáka přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnávat se s nimi.
- Přiblížit žákům umění v jeho různých formách a podobách.
- Přiblížit žákům důležitost ekologie, naučit žáky myslet ekologicky.
- Vést žáky ke zdravému životnímu stylu.
- Naučit žáky bezpečnému pohybu po městě.

b) Osvojení základních hodnot

- Poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, rovnost všech lidí, soucítění, solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohled na jiné, hodnoty spojené se zdravím, životem, životním prostředím a důstojnými vztahy mezi lidmi.
- Rozvíjet u žáků kamarádství, vést je ke vzájemné komunikaci, spolupráci, rozvíjet jejich schopnost respektovat názory a práci druhých, úspěchy vlastní i druhých.
- Vést děti k sociální soudržnosti, připravovat je na život v multikulturní společnosti, k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty a pro vzájemné sbližování.
- Vést žáky k udržování tradic a úctě ke kulturnímu a národnímu dědictví.

Klíčové kompetence

Kompetence – dlouhodobý proces, souhrn znalostí, schopností a dovedností, které žáci získávají v průběhu docházky do ŠD. Prolínají se všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

Kompetence k učení

Žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, umí zhodnotit své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, získané vědomosti dává do souvislostí, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učení. Žák pozná smysl a cíl učení, má k němu pozitivní

vztah, dokáže posoudit vlastní pokrok, určí překážky či problémy bránící mu v učení.

Kompetence k řešení problémů

Žák si všímá dění i problémů, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá různé metody a postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli, započaté činnosti dokončuje.

Komunikativní kompetence

Ovládá řeč, dokáže vyjadřovat své pocity, sdělení, myšlenky, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže promluvit na veřejnosti, aktivně se zapojuje do diskuze, umí řešit konflikty, dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí, naslouchat.

Sociální a interpersonální kompetence

Žák samostatně rozhoduje o svých činnostech, učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit. Uvědomuje si, že odpovídá za své jednání a nese jeho důsledky. Projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit. Ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, respektuje pravidla týmu. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém – ovládá a řídí své jednání tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Občanské kompetence

Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jí bránit. Chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých. Chová se zodpovědně i ve vztahu k prostředí (životnímu prostředí), ve kterém žije a podílí se na jeho rozvoji. Respektuje sociální a kulturní prostředí, etnika a sociální či profesní skupiny. Váží si tradic a kulturního dědictví, které chrání, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům.

Kompetence k trávení volného času

Žák se orientuje v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací či jednostranné zátěže z vyučování, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech, umí odmítnout nevhodné nabídky na využití volného času.

Formy vzdělávání

Činnost školní družiny je realizována formou:

- a) plánované výchovně vzdělávací činnosti : výtvarné a pracovní, hudební, dramatické, sportovní a pohybové aktivity, didaktické (rozumové) hry, relaxační
- b) příležitostné akce : celodružinové, celoškolské akce a soutěže, výlety
- c) průběžné činnosti : činnosti realizované ve ŠD, vycházky, hry na hřišti
- d) individuální práce

Metody práce

- a) rozhovor, diskuse
- b) vyprávění – vlastní prožitek, děj, příběh
- c) popis
- d) nápodoba
- e) vlastní aktivity
- f) možnost volby

Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Školní družinu mohou navštěvovat i žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při začlenění do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost.

Při vzdělávání těchto žáků úzce spolupracuje vychovatelka ŠD se školou, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Je seznámena se závěry odborného posudku žáka vydaného školským poradenským zařízením. Taktéž probíhá intenzivní spolupráce s rodiči u žáka se zdravotním znevýhodněním. Je zohledněné přiměřené zajištění v případě pohybových aktivit, vycházek. Třídní učitelé a zákonní zástupci jsou povinni informovat o všech změnách zdravotního stavu žáka.

Obsah vzdělávání ve školní družině

Vychází ze vzdělávacích oblastí, které jsou definovány v RVP pro základní vzdělávání:

Vzdělávací oblasti základního vzdělávání jsou:

1. Člověk a jeho svět

Místo, kde žijeme – poznávání nejbližšího okolí, organizaci života v rodině, ve třídě, ve škole, ve společnosti.

Lidé kolem nás – osvojení zásad vhodného chování a jednání s lidmi, tolerance, vzájemná úcta, rasismus apod. Seznamují se se základními právy a povinnostmi každého člověka.

Lidé a čas – budování a dodržování správného režimu dne, vytváření pravidelných návyků, umět využít svůj volný čas.

Rozmanitost přírody – žáci se seznamují s živou a neživou přírodou.

2. Člověk a společnost

3. Člověk a příroda

4. Umění a kultura – tato oblast je zastoupena hudební a výtvarnou výchovou

5. Člověk a zdraví

6. Člověk a svět práce - žáci se zaměřují na práci s odborným materiálem, konstrukční činností a ruční práce.

Vzdělávací oblasti

1. Barvy podzimu – září, říjen, listopad

Činnosti odpočinkové

vítání prvňáčků, seznamování žáků se školou a okolím, rozhovory na téma

prázdniny
vytváříme nový kolektiv, poznáváme se, osvojujeme si režim dne a řád ŠD
rozhovory o vztazích v rodině, ke spolužákům, kamarádům
komunikativní kruh
seznamovací hry, společenské hry, spontánní hry
pexesa, křížovky, sudoku

Činnosti zájmové a rekreační

poslech pohádek, stolní a společenské hry, omalovánky, knihy a časopisy,
konstruktivní stavebnice
kresba, malba, modelování, otisky listů, hry s barvou, navlékání korálek z
přírodnin, výroba zvířátek z kaštanů a žaludů, koláž
pracovní listy
hry s míčem, se švihadly, závodivé hry, sportování na hřišti, vycházky do
přírody, sběr přírodnin, pozorování změn v přírodě
pravidla silničního provozu pro chodce, pro cyklisty, správné přecházení silnice,
poznávání dopravních značek
základy první pomoci
procvičování a opakování učiva, psaní domácích úkolů, hry s písmeny a
číslicemi

Celodružinová akce – sběr kaštanů, žaludů, šípků a dalších přírodnin

- drakiáda
- halloween
- překážkohraní
- vaření
- Šablony II – Badatelský klub

2. Zima – prosinec, leden, únor

Činnosti odpočinkové

seznamujeme se s tradicí adventu, zvyky a obyčeje vánoční doby
rozhovory o zážitcích dětí
komunikativní kruh
využití volného času – výběr činnosti
společenské hry, poslech pohádek

Činnosti zájmové a rekreační

vánoční výzdoba, výroba drobných dárků, vánoční přání
poslech vánočních písní, zpěv koled
kresba, malba zimní přírody, modelování
vyprávění o životě zvířat v zimě, krmení ptáků, rozpoznávání stop zvířat
hádky, křížovky, doplňovačky, omalovánky
vyrábíme sněhové vločky,
koulování, sáňkování, klouzání, hry na sněhu
stavění sněhuláků, iglú, obrazy na sněhu...

pohybové hry v tělocvičně
pravidla silničního provozu chodců, bezpečnost při zimním sportování, dopravní značky
základy první pomoci, otužování
procvičování čtení, vypracování domácích úkolů,
videa – pohádky, práce na počítači – základy

- Celodružinové akce** - tvořivé odpoledne
- vánoční besídka
 - soutěž o nejlepšího sněhuláka
 - soutěž v piškvorkách
 - závodivé sportovní hry v tělocvičně
 - vaření

3. Jaro – březen, duben, květen

Činnosti odpočinkové

stolní a společenské hry
komunikativní kruh
četba, vyprávění příběhů s jarní tematikou
hry dle vlastního výběru
velikonoce a jejich tradice

Činnosti zájmové a rekreační

- kresba, malba – jarní květiny, mláďata, domácí zvířata
- vyrábíme dárky ke Dni matek
- pozorování změn v přírodě
- pozorování jarních prací zemědělců
- vyrábíme Moranu
- velikonoční zvyky, zdobení kraslic, výzdoba třídy
- jarní úklid okolí školy
- sportování na hřišti, zdolávání překážek na vycházkách, hry v přírodě
- konstruktivní hry
- orientace v přírodě, světové strany, práce s kompasem
- základy první pomoci – lékárnička, otužování

Celodružinové akce - Tvořivé odpoledne

- Vynášení Morany
- Den matek
- Dopravní soutěž mladých cyklistů v Hranicích
- Vaření
- Olympiáda ŠD

4. Léto – červen

Činnosti odpočinkové

- vybarvování omalovánek
- rozhovory – Den dětí
- volné hry dle výběru dětí
- četba příběhy, knihy
- komunikativní kruh

Činnosti zájmové a rekreační

- hry v přírodě, hry na hřišti
- rozeznávání a sběr léčivých bylin
- Den dětí – plníme přání dětí
- malba, kresba – léto, modelování, malování prsty
- opakování znalostí z dopravní výchovy, jízda na kole, koloběžce
- opakování znalostí ze zdravotní výchovy, předcházíme úrazům, učíme se ošetřovat jednoduchá zranění

Celodružinové akce – honba za pokladem

- atletická olympiáda
- Keškování

Rizika

Rizika ovlivňující a narušující výchovně vzdělávací činnost:

- a) časová rozdílnost při nástupu žáků do družiny po vyučování
- b) kroužky, zájmové činnosti
- c) střídání přítomnosti žáků
- d) odchody žáků domů a předávání žáků rodičům
- e) zapomnětlivost žáků
- f) časový prostor na činnosti

EVALUACE

Evaluace je realizována v rámci evaluace školy.